Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 102. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 9-го ТРАВНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, MAY 9, 1979 No. 102. VOL. LXXXVI.

В. МОРОЗ ВІДБУВ РОЗМОВУ З ЧЛЕНАМИ РЕДАКЦІЇ „СВОБОДИ"

Джерзі Сити (В. К.). — У п'ятницю, 4 травня ц. р. Валентин Мороз відбув розмову з членами редакції „Свободи", які мали нагоду поставити найвидатнішому борцеві руху опору в Україні ряд запитань.

Першим питанням, що дуже цікавило редакторів нашого щоденника було: як людина, що росла і виховувалася в совєтському довкіллі, в умовах совєтського терору, доходить до національної свідомости? В. Мороз відповів, що це, що люди доходять до національної свідомости говорить про незнищимість національної еліти й духа нації. Тому не мають успіху нищення інтелігенції й асиміляційні заходи.

В. Мороз пояснив, що він виростав в час, коли в 40-их роках велася в його околицях Волині боротьба УПА проти большевиків і проти німців, і в атмосфері, в якій нарід уважав комунізм і колгоспи найбільшим злом. Пізніше, коли навіть молодь вступала в ряди комсомолу, в тому і він, вона робила це не з переконання, а з конечності, бо не могли не вступати. В дійсності прихильників комунізму не було.

Дещо в інший спосіб доходили до свідомости українці центральних і східніх земель України, бо вони жили в умовах умирання української свідомости. Але сильні особистості вийшли з тих умов, втекли від духової смерті, від бруду, від ганьби якраз у національну свідомість, яка пов'язана з гідністю людини.

Безперечно, — говорив дальше В. Мороз, — хрущовська відлига допомогла цьому процесові і мала вплив взагалі на можливості оборони української мови тощо. Звіт Хрущова з XX-го з'їзду партії читали, наприклад, в університетах, і зараз же після цього українські професори використали нагоду, щоб вказати на надуживання щодо української мови. Українці спонтанно висловлювалися за тим, щоб виклади були в українській мові.

На думку В. Мороза, диктатура можлива лише тоді, коли панує постулят „все правильно", коли невільно нічого оспорювати, критикувати. Хрущов допоміг дещо захитати цей постулят.

Крім цього, на формування української національної свідомости в УССР мають вплив такі книжки як писання Д. Донцова, які все ж таки потрапляють у руки молодим, праці Липинського, Терлецького, Чижевського, Крип'якевича, твори Ю. Липи. Наприклад, в роках 1969-1970, коли він був коротко на волі, ці книжки читало багато молодих українців, відбувалися дискусії.

Що ж до І. Дзюби — говорив дальше В. Мороз — він безперечно викликав пожвавлення в українській громаді. Після його заяви виникла баталія між тими, що були за ним і тими, що були проти заяви. Відповіддю В. Мороза на заяву був його ессей „Серед снігів" Згодом більшість почала уважати, що І. Дзюба зле зробив. Заяву написав в наслідок калькуляції. Він заявив, що не хоче бути символом, хоче бути лише літературним критиком. До цього можна додати, що не хотячи бути символом, він перестав бути також літературним критиком.

На думку В. Мороза, шестидесятники себе вичерпали, хоча безсумніву зробили багато. Але вони, в тому і сам В. Мороз, не пішли дальше самого літературного процесу. Питання визволення України, її самостійности, виходу зі складу СССР поставили щойно семидесятники.

На інше запитання одного з членів редакції до справи формування національної свідомости В. Мороз відповів, що людей із скристалізованою свідомістю є очевидно небагато, але це

(Закінчення на стор. 3)

УККА ПЕРЕБРАВ ДАЛЬШУ ОПІКУ НАД ВАЛЕНТИНОМ МОРОЗОМ

Ню Йорк. — Починаючи з понеділком, 7-го травня 1979, повний протекторат і дальше піклування Валентином Морозом, звільненим 27-го квітня — завдяки старанням Уряду ЗСА і Української Громади — довголітнім політичним в'язнем совєтських тюрем і концентраційних таборів, перебрав Український Конґресовий Комітет Америки. Про це повідомив сам Валентин Мороз представників української преси під час конференції з ними в приміщеннях УККА в понеділок, 7-го травня, і це потвердив адміністраційний директор УККА мгр Іван Базарко, згадавши, що досі Валентином Морозом опікувався Український Народний Союз, який працює в системі УККА, зокрема його головний предсідник д-р Іван Флис, мавши в цій справі відповідне зобов'язання перед Державним Департаментом у Вашінгтоні. У зв'язку з переходом Валентина Мороза під опіку УККА, в усіх справах, які відносяться до Валентина Мороза, однаково особистих, як і громадських, треба звертатися до нього на адресу УККА: Valentyn Moroz, c/o Ukrainian Congress Committee of America, 203 Second Avenue, New York, N.Y. 10003.

Представники ЗСА і КНР почали переґовори в справах торгівлі

Пекін. — У неділю, 6-го травня, секретар торгівлі ЗСА Гуаніта Крепс і міністер закордонної торгівлі Китайської Народної Республіки Лі Чіянг обмінялись оптимістичними заявами напередодні переговорів у справах торгівлі поміж цими двома країнами, стверджуючи, що в цьому відношенні „існують найкращі передумови для встановлення тривалих відносин."

Г. Крепс, яка прибула до Пекіну минулого тижня, відвідає ще три інші міста Китаю, після закінчення переговорів у п'ятницю, 11-го травня. Вона заявила представникам преси, що до цієї пори вона сподіється узгіднити з міністром Лі комплексний плян договору в ділянці торгівлі, технології та повернення маєтків, які були заморожені в 1949 р., коли в Китай прийшли до влади комуністи. „Нашою головною метою є добитись максимальних економічних користей внаслідок нормалізації відносин поміж нашими країнами", — заявила Г. Крепс. Вона підтвердила, що в торговельному відношенні ЗСА готові надати КНР статус „упривілейованої держави".

Міністер Лі, промовляючи на бенкеті в честь п-і Крепс і делеґації, що її вона очолює, відкинув сумніви щодо сповільнення процесу модернізації економіки КНР. „Головною метою деяких змін у нашій економіці під цю пору є сконцентрувати всі заходи на найбільш конечних проєктах та на приспішенні темпа модернізації", — заявив Лі, запевняючи, що КНР постійно поширюватиме свою закордонну торгівлю.

Деякі дипломатичні кола ще раніше висловили сумніви щодо плянів китайських лідерів перетворити КНР у модерну індустріяльну потугу до 2,000 року, вважаючи, що ці пляни їм не вдасться здійснити, беручи до уваги сучасний стан економіки та індустріяльної продукції Китаю. Міністер Лі старався опрокинути ці сумніви, заявляючи, що рішення влади ступити на шлях „повної і швидкої модернізації" — невідкличне.

65,000 демонстрантів протестують проти вживання нуклеарної енергії

Група демонстрантів недалеко Білого Дому

Вашінгтон. — Біля 65,000 осіб взяли участь у демонстрації тут біля Капітолю в неділю, 6-го травня, протестуючи проти вживання нуклеарної енергії для щоденних потреб населення та вимагаючи резиґнації секретаря енерґетики Артура Шлесінджера.

Після маршу від Білого Дому вздовж Пенсильванія евеню, демонстранти заповнили площу у підніжжі Капітолю та заслухали ряд промов діячів антинуклеарноого руху. Серед них губернатора Каліфорнії Едмунда Бровна, Ралфа Нейдера, фільмової артистки Джейн Фонди та інших осіб Це була перша демонстрація крайового маштабу, головною метою якої було наголосити небезпеку примінення нуклеарної енерґії для щоденного вжитку. Як твердять політичні спостерігачі, серед організаторів і учасників демонстрації було багато членів різних пацифічних організацій, які кілька років тому були в аванґарді протестів проти участи ЗСА у в'єтнамському конфлікті. Безпосередньою причиною демонстрації був небезпечний випадок в нуклеарній електростанції на Тримилевому острові біля Гаррісбурґу, Па., на початку квітня. Як відомо, небезпеку, що її причиною був дефект в охолоджувальній системі реактора станції, вдалось зліквідувати.

Демонстранти у Вашінґтоні вимагали від президента Джіммі Картера і від Конґресу ЗСА закриття 120 -ох нуклеарних радіостанцій та заборони побудови інших з уваги на небезпеку для населення. Президент Картер, який піддержує концепцію примінення нуклеарної енерґії для щоденного вжитку, заявив, що він розуміє „стурбовання демонстрантів" та що його уряд робить всі можливі заходи, щоб всі працюючі та заплямовані реактори мали „максимальні ґарантії безпеки".

Промовці обвинувачували президента Картера і секретаря Шлесінджера в тому, що вони, мовляв, потурають інтересам нуклеарної індустрії, яка користає з недостач пального і розбудовує нуклеарні електростанції без максимальних ґарантій безпеки. Секретар здоров'я, освіти й суспільної опіки Джозеф Каліфано, виступаючи на телебаченні, заявив, що Конґрес ЗСА повинен настоювати на встановленні максимальних ґарантій безпеки у побудові реакторів для електростанцій та вимагати суворої контролі.

Хомейні наказує встановлення нової ґвардії в Ірані

Теґран. — У наслідок убивства двох чільних іранських провідників та посиленої діяльности лівих терористів, Аятолла Хомейні наказав створення спеціяльної ґвардії, яка підлягатиме безпосередньо Революційній Раді, а не тимчасовому урядові, що його очолює Меґді Базарган. Завдання цієї ґвардії, яка нараховуватиме біля 6,000 вояків, буде „хоронити ісламську революцію", заявив Хомейні, наказ якого йде всупереч попереднім плянам інтеґрувати поодинокі революційні з'єднання та включити їх в реґулярну армію і поліцію.

Новий наказ Хомейні ускладнює відносини поміж релігійними провідниками революції та тимчасовим урядом, який насправді має дуже обмежену владу. Вже від кількох тижнів релігійні провідники обіцяють скасувати т. зв. „Революційні Комітети" та передати владу урядові Базарґана і в цей спосіб запевнити леґітимність цього уряду. Однак останній наказ Хомейні є фактичним запереченням таких плянів, бо нова ґвардія матиме дуже широкі повновласті на рівні внутрішних органів безпеки. Вона матиме право роззброювати групи повстанців, вишукувати і винищувати „чужих агентів" та зберігати „чистоту ісламської революції від чужих впливів".

Як відомо, минулого тижня ліві терористи групи Форґан вбили ґенерала Мохаммеда Валі Кварані й Аятоллу Мортезу Мотахарі, який був учнем й особистим приятелем Хомейні. Крім того, дуже посилили свою діяльність терористи марксистської групи Федаїн, які обстріляли кілька квартир Революційних Комітетів. Вбивства і дії лівих терористів посилили антикомуністичні настрої серед населення і уряд Базарґана побоюється нових сутичок, а то й погромів проти терористів, зокрема з уваги на новий наказ Хомейні.

Соціялісти виграли вибори в Австрії, Б. Крайскі переобраний на канцлера

Канцлер Бруно Крайскі

Відень. — Урядуюча Соціялістична партія Австрії здобула перемогу у крайових виборах до парляменту які відбулись в неділю, 6-го травня, а її провідник Бруно Крайскі був переобраний на чотирирічну каденцію на пості канцлера. У виборах голосувало 5.18 мільйонів осіб, тобто понад 90 відсотків управнених до голосування громадян.

Неповні ще обчислення виявили, що соціялісти здобули два додаткові місця в парляменті, збільшуючи число послів до 95 на всіх 183. Консервативна Народна партія втратила три місця в парляменті, що зменшило число її послів до 77. Скрайня права партія збільшила число своїх послів до 11. Як відомо, в політично-ідеологічному відношенні, Соціялістична партія Австрії подібна до соціял-демократичних партій країн Західньої Европи, а Народна партія — до соціял-християнських партій.

Політичні коментатори уважають, що головними причинами перемоги соціялістів була особистість Крайського, його політична організація та його вмілість вдержати економічну стабільність за час його 10-річного урядування. В Австрії інфляція не переходить стопи 3.3 відсотка, а безробіття вдержується на рівні 2.2 відсотка. Крайскі, якому 68 років, є людиною лагідної вдачі, здібний політик й економіст, який зумів вдержувати невтральність Австрії навіть у кризових ситуаціях у Центральній і Східній Европі. За ним голосувало багато молодих професіоналістів і студентів навіть з ідеологічно правих кіл. Багато з них вже раніше були включились в організаційний апарат Соціялістичної партії.

Все ще не забули про боротьбу з „оунівцями"

Київ. — Газета „Культура і життя", орган міністерства культури УССР та республіканського комітету профспілки працівників культури, поінформувала, що „села Михальче, Семаківці на Івано-Франківщині, а також район Заліщиків, Тернопільської области, вперше попадуть на „великі екрани". Творча група Одеської кіностудії розпочала тут знімати новий художній фільм „Мости". „В основі сюжету, — пише „Культура і життя", — перші повоєнні роки в західніх областях України — боротьба з оунівцями"... Сама назва фільму „Мости" мала б символізувати „непорушну дружбу українського і російського народів". Сценарій для фільму написав письменник Олесь Лупій. Режисером у фільмі виступає його брат Ярослав.

НОВІ САМВИДАВНІ ДОКУМЕНТИ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — На Захід надійшли нові документи українського самвидаву:

1. Відкритий лист до Української громадської групи сприяння виконанню Гельсінкських угод від дружини Миколи Руденка з 7-го березня 1979.
2. Лист політв'язня Дмитра Квецька з 5-го січня 1979.
3. Лист Михайла Хейфеца, який тепер перебуває на засланні, про Василя Овсієнка.
4. Опис процесу Овсієнка.
5. Записки про долю Володимира Гандзюка російської дисидентки Мальви Ланди, датовані січень-лютий 1979 рік.
6. Самвидавні записки Мальви Ланди про Вячеслава Чорновола, датовані лютий-березень 1979 рік.
7. Інформація про перевезення Зіновія Антонюка на заслання з лютого 1979 року.
8. Записки про долю Ірини Сеник.
9. Записки про долю Павла Кампова.

Вищезгадані документи будуть опубліковані на сторінках української преси та у видавництві „Сучасність".

Нижче подаємо повний текст записок про Вячеслава Чорновола.

„Вячеслав Чорновіл (додаткові інформації)

...далі працює різноробом у радгоспі — на картопляному складі перебирає гнилу бараболю. Заробляє 30 карб. місячно, часами менше (наприклад, в листопаді 1978 року отримав 19 карб.)

Йому багато допомогла пакунками Нійола Садунайте. Вона була засуджена за Католицьку хроніку на 3 роки таборів суворого режиму і 3 роки заслання. Чорновіл познайомився з нею „через огорожу" в Барашеві (один з пунктів в Мордовії, де розташована серія зон, а теж центральна таборова лікарня — М.Л.). Тепер ми „брат" і „сестра" — каже В. Чорновіл. Нійола під сучасну пору перебуває на засланні в Краснодарській області. Вона діставала багато посилок від католиків з різних країн. „Найбільше завдячую їй, що я не загинув на радгоспних копійках (в листопаді, наприклад, заробив 19 карб.), але навіть заокруглився" — каже Чорновіл. „Тепер наклали лапу на посилки, щоб не підгодовувала різних „братів".

Посилки, які висилають В. Чорноволові з різних країн, повертаються з допискою „адресата немає". Одна німкеня, яка посилає йому пакунки „веде голосну війну, апелюючи й в Москві, і в Міжнародному поштовому союзі..."

Дуже дошкулює самітність. „У чужомовній Чаппанді в цьому відношенні гірше, як у концтаборі".

Коли В. Чорновола привезли до Чаппанди, мешканців попередили, щоб з ним не спілкувались... Навіть у Якутії існує українофобія; якутам вбили в голову, що „хахли — бандьори". Останнім часом наладнались деякі контакти з місцевими жителями... (...в Якутії особливо яскраво виявляється расизм у відношенні до самих якутів).

Зима цього року дуже морозна, морози 55-59 ступенів Цельсія (на 15 ступенів більше ніж звичайно в цю пору). Багато часу треба витрачати на дрова і т.п. (Палити доводиться два рази на добу. Щоб мати воду треба топити сніг і лід) ... Час після роботи треба витрачати на побутові справи.

Деякі подробиці про етап Чорновола на заслання. (Етап тривав 52 дні, з січня до березня 1978 року. Термін ув'язнення В. Чорновола — 6 років — закінчився 12 січня 1978 року.)

....„Ох, ця знаменита Іркутська тюрма... Чорновіл мав там два незвичайні випадки. Після приїзду його посадили в малесенький (1x1.5 м.) відстойник з смердючою (без покришки) парашою, де тримали півдоби. Через старий фарінгіт і алергії до запахів, не кажучи про запах радянських тюрем, Чорновіл почав задихуватися. Якраз заглянув майор, дежурний тюрми. Чорновіл попросив перевести його в камеру. „Саттья!" — нормальне питання. Почувши відповідь, майор зарепетував: „Та ж тебе розстріляти у ... треба" — і стукнув дверми. Чорновіл, звичайно, почав вимагати „сатисфакції". Заступник начальника тюрми факту не

(Закінчення на стор. 4)

Звернення до української громади Комітету Оборони Валентина Мороза в Торонті

Валентин Мороз просив привітати українську громаду в Канаді та подякувати її за її зусилля в його обороні, про які він знав ще перед його звільненням.

На одній із пресконференцій він заявив, що його звільнення буде мати велике моральне значення для тих політв'язнів, які ще караються в совєтських „психушках", тюрмах та концтаборах, бо воно буде для них доказом, що про них на заході не забувають, що за їхнє звільнення борються. Для нас звільнення Валентина Мороза є доказом, що спільними зусиллями цілої громади можна осягнути те, що часом видається майже неможливим. Його звільнення повинно також бути для нас поштовхом до дальших енерґійних зусиль в обороні інших політв'язнів, до чого і закликає Валентин Мороз.

Комітет Оборони Валентина Мороза також і від себе складає щиру подяку всім тим, які різними способами підтримували його в минулому. Очевидно, що Комітет, вже під іншою назвою, буде існувати та діяти і надальше і, як в минулому, буде розраховувати на підтримку української громади.

Комітет Оборони Валентина Мороза в Торонті

ПАМ'ЯТАЙТЕ: ЦІЄЇ СУБОТИ, 12-го ТРАВНЯ, В ГОД. 1:30 ПО ПОЛУДНІ В БРАЄНТ ПАРКУ (6-та ЕВЕНЮ І 41-ша ВУЛИЦЯ) ВІДБУДЕТЬСЯ МАНІФЕСТАЦІЙНА ЗУСТРІЧ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА З УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДДЮ І ГРОМАДЯНСТВОМ НЮ ЙОРКУ. УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ЗАКЛИКАЄ ВСІХ СВОЇХ ЧЛЕНІВ МЕТРОПОЛІЇ ВЗЯТИ МАСОВУ УЧАСТЬ У ЦІЙ ЗУСТРІЧІ, ЗБИРАЮЧИСЬ У ПАРКУ ПІД ПРАПОРОМ УНСОЮЗУ!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАҐУЄ КОЛЕҐІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик, Василь Тершаковець і Євген Федоренко (тепер виконуючий обов'язки голови Колеґії).

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65є міс. За кожну зміну адреси — 25є. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Велика Британія на нових шляхах

Минулотижневі парляментарні вибори у Великій Британії напевно увійдуть як переломові в історію цієї демократичної країни. Переломовими їх треба вважати не тільки тому, що перемогу здобули консерватисти, очолювані енергійним лідером пані Маргаретою Татчер, явною антикомуністкою і активною поборницею впливів Москви в західньому світі, але також і тому, що Маргарета Татчер стала першою жінкою на пості прем'єр-міністра не лише у Великій Британії, але також у цілій Европі.

Консервативна партія виступила до виборів з виразною і не прихованою програмою зміцнення престижу і оборонних спроможностей Великої Британії, яка є складовою частиною Північно-Атлантійського Оборонного Союзу і Европейської Економічної Спільноти, перевірки занедбаної попереднім соціялістичним урядом податкової системи, впорядкування відносин з робітничими юніями, які намагалися керувати урядом колишнього прем'єра Джеймса Каллагена, і обороною принципів, за які змагалася Велика Британія і її колонії у двох минулих світових війнах. На всіх 635 місць у парляменті, Консервативна партія покищо здобула за неостаточними підрахунками голосів, 334 мандати, що дає їй право і можливість творити уряд більшости без коаліції з іншими маленькими політичними партіями. Соціялісти мусіли вдовольнитися 267 мандатами, і тому діючий прем'єр Каллаген здав свій мандат, як цього вимагають неписані закони конституційної монархії, на руки королеви Єлесавети II, яка у свою чергу передала цей мандат пані Маргареті Татчер з проханням оформити новий уряд Британії.

Очевидно, перемогою консерватистів автоматично не розв'язано тих проблем, зокрема проблем економічного порядку, які довели до упадку уряд прем'єра Каллагена. Не виключено також, що діючі під впливом соціялістів робітничі юнії, ставитимуть перешкоди новому урядові, але пані Татчер ще у передвиборчій кампанії обіцяла повести серйозну боротьбу проти некомпетентних і шкідливих соціялістичних впливів на робітництво і покінчити з експериментуванням в економіці, що її вони довели до майже цілковитої руїни. Британські економічні спостерігачі не виключають можливости, що велика частина зденаціоналізованої індустрії й інших підприємств перейде в приватні руки на базі: „хто більше заплатить". Крім того, сторонники пані Татчер заповідають посилені акції в напрямі оздоровлення економіки і поширення вільної конкуренції.

Зорганізований світ праці покищо повздержливо поставився до перемоги консерватистів і приходу до влади Маргарети Татчер. Президент Конгресу робітничих юній Том Джексон однак заявив, що юнії вітатимуть конструктивні ініціятиви уряду для покращання економічного стану у Великій Британії і це в господарських колах уважається великою перемогою пані Татчер, яка раніше відбула цілий ряд розмов з провідними діячами юній, закликаючи їх до тісної співпраці з новим урядом.

Якщо йдеться, однак, про міжнародну політику, то одною з найтрудніших справ, з якою стрінеться новий уряд пані Татчер буде визнання чи не визнання Великою Британією уряду чорної більшости в Родезії. Треба зазначити, що в цьому питанні уряди Британії і ЗСА дуже розходяться і тому Вашінгтон очікує нової ініціятиви Лондону. Політичні спостерігачі з великою увагою слідкуватимуть за розвитком подій між Лондоном і Москвою. Покищо совєтська преса називає пані Маргарету Татчер „залізною панею" із-за її твердого становища до політики комуно-московських імперіялістів і прихильности провідних консерватистів до зміцнення НАТО. Добре поінформовані джерела стверджують позитивне відношення Татчер до Вашінгтону, що давало б запоруку доброї співпраці Британії із ЗСА, безпосередньо, а посередньо також з іншими країнами демократичного західнього світу, який намагається ставити заборolo зростаючій загрозі з боку комуно-московських імперіялістів.

I. Світ

ТРУДНОЩІ СОВЄТІВ У АФРИЦІ

Останні місяці приносять повільну зміну в положеннях та настроях африканських народів і їх відношення до московської пропаганди. Ці зміни не наступили несподівано, вони мусіли прийти й як результат невміння совєтів розуміти ментальність чужих культур, хочби і „відсталих".

Рішаюча перемога Мозареви у виборах у Родезії поставила політику Америки та Великобританії у тяжке положення — або визнати ці вибори як справедливе виявлення волі народу Родезії, де негритянська більшість має перебрати владу від білих, які правили країною 80 років, або триматися старої тези, що в перебудові Родезії мають брати участь також партизанські групи, які оперують в Мозамбіку та є під впливами комуністів та керівництвом кубинців.

Ця вимога участи прокомуністичних груп нагадує нам дві подібні події з політики минулого, які привели західні держави до поразок: перша була в 1918 - 1919 роках, коли Антанта вимагала від українського уряду співпраці з Денікіним та білими арміями, бажанням яких було відновити стару „Єдіную нєдєлімую Росію" як то виявив адмірал Колчак, відмовляючись визнати незалежність навіть Фінляндії. Тоді Антанта висунула плян конференції на Принцових островах, біля Царгороду, де мали сидіти разом представники „білих" та червоних, однак це не сталося, а прийшло до перемоги большевиків.

Вдруге це сталося в 1945-46 роках, коли делегація ген. Маршала настоювала на співпраці між Китайським національним урядом та партизанами Мао, і тоді, щоби заставити уряд Чан Кай-шека на такий компроміс, припинено допомогу національним військам окупувати вся Манджурію. Колони цих військ були 80 миль від Харбіну і це привело до прогри, бо совєтська армія передала комуністичним відділам японську зброю, що її захопили совєти після капітуляції Японії, а не перемоги червоної Росії, як Москва твердить тепер постійно.

У цій політиці супроти Родезії береться до уваги не тільки політичний мотив, але також релігійний, бо на чолі груп, очолюваних єпископом Музоревою є християнське підложжя проти прокомуністичного руху груп в Мозамбіку.

Це правда, що питання визнання виборів в Родезії приводить до ускладнення американо- британської політики в Африці, у відношеннях з новопосталими муринськими державами та до певних побоювань, про які говорив недавно американський представник в ОН посол Янг. Одночасно, вибору немає для нового уряду в Родезії, щоб шукати допомоги, де її можна знайти, хоч би з Південно-Африканським Союзом, де панує велика дискримінація негритянського населення, хоча матеріяльно найліпше забезпеченого тією багатою країною. Уряд ПА-Союзу вже заявив, що він готовий підтримати майбутній уряд Родезії фінансово, військово та морально. На цьому родезійському фронті Москва програє, бо шлях Музореви — це шлях миру, а не партизанська війна, в якій Москва вживає квіслінґів-кубинців.

Із Кенії інформують, що партизанські групи, втікаючи з Уганди з піддержкою армії Танзанії мали великий успіх у ліквідації прокомуністичного уряду Іді Аміна, який знайшов здається тимчасовий притулок в Іраку. Треба нагадати, що Москва майже десять років допомагала цьому катові Аміну, „прогресивному негрові" захопити владу, зліквідувати майже всіх опонентів та стати диктатором, який на протязі восьми років створив у країні терор та знищив десятки тисяч невинних людей, не зумівши стримати повені втікачів, що втікали до Танзанії і знайшли там притулок до слушного часу.

На питання, чому в Уґанді постав такий терор, можна відповісти, що це сталося із цієї причини, що там населення на 90 відсотків християнське, і, як заявив один із теперішніх лідерів Адимара цю країну жахливо знищено, зокрема постраждали християнські храми — тому він і закликає християнські громади в світі допомогти відбудувати його країну. Він також сказав, що треба пам'ятати, що більше як сто років Уганда була центром християнського руху в Африці. І тут знову виявилася поразка Москви — країни атеїзму.

А в сусідній країні, Етіопії партизанські групи борються з урядовими військами просовєтського уряду, зокрема в районі Огадена та в західній частині, де є значне сомалійське населення. Там партизани вбили 90 кубинців та поверх 200 вояків-абісинців. Москва прикидається, що вона не бере участи у тій боротьбі в Уганді, куди примусила лідера Лібії вислати допомогу Амінові в числі поверх 2 тисячі вояків, яких повстанці та танзанійські військa розгромили; не допомогли тут ані танки, ані літаки. Треба тут згадати, що в Танзанії були впливи Пекіну, й можливо що вони є також сьогодні.

Москва не мала можливости вислати до Уганди кубинців, бо їх вже не вистачає в Африці, й мабуть Кастро не дуже охочий висилати свої війська. Йому досить Анголи, де повно турбот, так само як в сусідній країні Замбії.

(Закінчення на стор. 4)

К. Крупський

НАУКА ІСТОРІЇ НЕ ВИЗНАЄ ЛЕҐЕНД ЗА ПРАВДУ

[2]

Приходжу до висновку, що д-р Поток є типовим інтекектуалом. Він є автором кількох дуже популярних новель, з яких перша „Вибрані", видана в 1967 році, здобула літературну нагороду і з черговою книжкою виданою в 1969 році, п. з. „Обіцянка" (що є немов продовженням першої книжки), були перевидані декілька разів та здобули авторові популярність та ім'я в літературних і широких читацьких колах. Автор закінчив теологічний семінар і здобув звання рабіна, а крім цього він студіював історію.

Перечитаєши тільки названі праці д-ра Патока, я прийшов до висновку, що це є праці інтелектуала, який хотів вилити своє знання не тільки для збагачення культури, але й також для кращого співжиття у його власній спільноті, а також для кращого співжиття між спільнотами і народами. Наводжу тільки дещо з даних про цього автора, бо в дальшому хочу сконфронтувати декілька його думок про одну історичну подію, з поглядом автора, який напевно написав свою книжку не з мотивів вилити своє інтелектуальне знання чи зробити прислугу для гуманности, а написав її частинно зі сліпої ненависти до українців, а частинно з обов'язку щоб поправити свій статус в університеті в якому є щойно асистентом професора. Варта згадати і те, що д-р Поток написав свою працю в Єрусалимі, а опублікував її в Ню Йорку в 1978 році, у видавництві Альфред А. Кнопф, Інк. і рівночасно у видавництві „Рандом Гавз ов Кенада Лімітед" в Торонто.

Д-р Поток автор цього однотомного історичного нарису також пише про повстання Хмельницького, але його інтерпретація дії Хмельницького є зовсім відмінною від тієї, що пише Фрідман. Ця інтерпретація д-ра Потока дій Хмельницького є досить об'єктивною.

Яка шкода, що такі об'єктивні автори як д-р Поток, є дуже рідкісними серед жидівських авторів. Д-р Поток ні разу не називає Хмельницького погромником і не причіпає українцям ярлика ненависти до жидів чи якогось „антисемітизму", а називає речі такими, якими вони в дійсності були. Якщо б серед жидів було більше таких об'єктивних авторів, то тоді енергію великого числа жидівських авторів можна було б спрямувати у відповідне русло проти дійсного ворога українців і жидів — проти московського імперіялізму, який однаково топче людські права як українців, так і жидів.

З опису д-ра Потока війни Хмельницького ніхто в ній ангелами не виходить, бо автор знаходить правдиву причину того, чому козаки Хмельницького били на рівні поляків і жидів, яка не базувалася, як пише автор, на сліпій ненависті до жидів чи на якомусь антисемітизмі. Для прикладу наведу короткий уривок із сторінки 337:

„У 1648 році, козацький провідник чи гетьман, який називався Богдан Хмельницький, провадив загальне повстання проти поляків. Можливо, що за намовою жидів, польський шляхтич сконфіскував посілості Хмельницького. Кілька тисяч козаків пустошили околицю, палили міста і села, вбивали поляків і жидів. Для українців це була визвольна війна. Для поляків це було повстання, а для жидів нещасний кінець світу бу жиди були піонерами експлуатації під авторитетом польської шляхти і королів. Союзниками українців були орди татарів, які були більше заінтересовані здобичею і невільниками чим свободою і справедливістю для українців".

Перечитавши інтерпретацію д-ра Потока читач здає собі справу з того, що серед вбитих жидів, були також і невинні жертви — діти і жінки, але той читач здає собі справу з того, що у всіх революціях діють безпощадні і жорстокі закони. Такі невинні жертви напевно були в жидівській революції проти риму в 67 році по Христі. Такі невинні жертви є і сьогодні в Ірані, де до революти в повному розумінні цього слова навіть не прийшло, переворот бо відбувся там без революції.

Яка велика різниця в інтерпретації тієї самої події, двома різними авторами, а це, тільки тому, що один з цих авторів об'єктивно підходить до події з-перед майже 350 років, а другий через засліплену односторонність попадає в ненависть і мобілізує моральну пацифікацію нащадків за прогріхи предків.

Фрідман, між іншим пише: „Під час націоналістичного повстання запорозьких козаків в роках 1648-54, чернь і прихильники Богдана Хмельницького вимордували більше як 200, 000 українських і польських жидів. Вони ломили крижі, насилували жінок, а дітей насаджували на палі, що жидівський історик називає „потопом". Століття пізніше „гайдамаки" — нерегулярні жовніри українського націоналізму, обезголовили, випустили кишки, або поховали живцем, ще 70,000" („Погромник", ст. 2).

[Продовження буде]

ЯК СОНЦЕ В ХМАРІ

КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ ІМЕНИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В КОНЦЕРТОВІЙ ПОДОРОЖІ

Пустимо стрілку,
як грім по небу,
Пустимось кіньми,
як дрібен дощик,
Блиснем шаблями,
як сонце в хмарі!

В іншій колядці співається на цей голос інші слова:

Заграють труби,
як мовна в небі,
Пустять стрілочки,
як дрібен дощик,
А вдарить з гармат
як в Царів-город
Аж с' паркани
порозсипали,
Всі русини задивовали...

Є більше відмін української величальної пісні в жанрі найдавнішої героїчної колядки. Існування її варіянтів, виплеканих на всіх українських землях, стверджує наявність величального культу в героїчному епосі нашого народу, що й дотепер не завмирає: як грім у небі, як мовна (блискавка)! Його давність засвідчує й народна пам'ять і писані джерела, а зокрема записи античних та середніх віків хроністів у наших південних сусідів, чужинних дипломатів та подорожніх..

Хором-піснею випроваджували в бої й зустрічали з походів русини-українці своїх отаманів і князів, та вшановували на відвідинах званих чужинних гостей.

І з найдавніших часів скрізь супутницею й провідницею героїчної нашої пісні була кобза, бандура — на воєнних виправах і на бенкетах, її згадують ті ж джерела: музика й пісня в нашого народу — рідні сестри!

Увічнюючи в слові події нещадної боротьби за життя й місце на своїй землі, народний геній творив переображення: виблиски стріл, як дрібен дощик, шабель, як мовна в небі — зазвучали струнами й словами пісні, а сама пісня підносилась до небес, як сонце в хмарі.

Скаля голосу й музичного звучання в репертуарі Капелі до тієї міри істотна з епікою боротьби в нашого народу, що цілий образ цього виняткового мистецького ансамблю стає нероздільним з народними витворами чинности пісні й музики як зброї — як грім по небу... Саме такою силою впливу діє на слухача виконання Капелею героїчної баляди про невмираку козака Байду. Чи не так лунає в її виконанні героїчний кант про Почаївську Божу Матір, що рятує манастир-фортецю — кулі вертала, турків вбивала...

Давні асоціяції поєднуються з новішими — в знаменитій поемі — ораторії „Бій під Конотопом" — з рефреном-вторенням безсмертного маршу кінноти — блиснемо шаблями!... двічі не вмирати!.. Маршу, у якому гук із гаківниць не стихає сторіччями, бо бій проти Москви не скінчений, і перемога над нею очікує молоді наші покоління...

Близька історія живе в сучасності! Оживає в стрілецьких піснях, що як блиск шабель грайливі й завзяті! Живе в новіших композиціях Китастого, в його визвольних маршах, у яких і музика й слова поета укладаються на мотив недавньої збройної боротьби, опору окупантам у роки минулої війни, та на візіях боротьби прийдешньої:

Чорними хмарами
вкрита руїна
Вітер на згарищах
грізно гуде,
Як дика пустеля
лежить Україна,
Тужить дівчина
і месника жде...

Нас вже до ями
кати привели...

Апокаліпсу ситуації автори маршу „Україна" (композитор і поет) перекреслюють мечем! Вони проспівали не тільки заклик до опору, але й заклик до наступу:

Вставай, вставай,
народе, вставай!
Вставай — з руїн
і пожарів...

Такі великі аналогії за поетичними порівняннями історія записала на активний балянс Капелі, в своєму роді мистецтва вона безконкуренційна!

Шістдесят творчих років служіння народові й Батьківщині! Капеля пережила всі ступені своїх ювілеїв — срібний, золотий. Тепер який? Усі її ювілеї — золоті, і цей також! А може він найзолотіший! Бо за кожним своїм ювілеєм, на відміну від звичайних ювілятів, Капеля не старіє. Вона постійно відмолоджується новими силами, також і в цьому ювілейному році ми стрінемо її в концертовій подорожі з помноженими силами, збагачену творчим досвідом та молодшим поповненням, з новим репертуаром.

Дійсність говорить про Капелю, як про своєрідну „бойову дивізію", що багато разів була зредукована до мінімуму — арештами в Україні, голодом у 1933 році, німецько-совєтською війною, німецьким концентраційним табором. Капеля втрачала не раз своїх мистецьких керівників місії і кращих виконавців, але залишилась незнищимою, як її нарід яким покликана до сповнення своєї великої місії — будить серця! Сьогодні Капеля Бандуристів стала живим доповненням звідси з нашого боку до руху опору в Україні — із радіо й платівок її слухають і на Балканах і в Пряшівщині та Польщі... Зокрема слухають у Сибірі

(Закінчення на стор. 4)

Перша Конференція Президентів Етнічних Центральних Репрезентацій Канади

Вінніпег, Канада (КУК). — Президент Централі КУК д-р С. Радчук взяв участь у Першій Конференції Президентів Етнічних Централь Канади, яка відбулась в Торонто 23-го березня 1979.

Разом з Централею КУК в цій першій і преліммінарній конференції того роду були заступлені: Італійський Національний Конгрес Канади (д-р Л. Леоне), Національне Об'єднання Канадців родом з Індії (Н. Парех), Канадський Польський Конґрес (В. Ґертлер), Національне Японське Об'єднання Канади (Дж. Імаї) і Національна Коаліція Негрів (д-р В. Гед). Через перешкоди, участи не взяли: Канадський Жидівський Конгрес, Канадська Рада Індіян, Канадська Арабська Федерація, Все-Канадське Німецьке Об'єднання і Балтійська Федерація.

На пропозицію Президента Централі КУК, учасники погодились, що ця конференція не започатковує ніякої нової організації, лише служить і служитиме в майбутньому як Ад-Гок Конференція спільного обговорення справ, які дотичать важливих спільних інтересів усіх національних громад в Канаді. Рівночасно передискутовано, запропонованих Централею КУК, 6 точок всеканадського значення, включно з обороною людських прав, звертаючи найбільшу увагу на получення родин з країн Совєтського Союзу і стосування Урядом Канади супроти Совєтського Союзу мір абсолютної обосторонности в таких справах, як: обмін культурний, туристичний і інформації та публікацій, як теж у справах полагоджування спадкових записів і виміру мита і оплат на допомогові пакети.

МСМ
(УПІнформація)

КИЄВО-ПЕЧЕРСЬКОМУ ЗАПОВІДНИКУ ПОТРІБНА ДОПОМОГА

[1]

Український тижневик у Варшаві „Наше Слово" (ч. II. 79) передрукував під таким заголовком статтю М. Одинця, що появилася в московському щоденнику „Правда" (офіц. орган ЦК Ком. партії Сов. Союзу) при кінці 1978 року. Редакція „Нашого Слова" вважала видко за зайве додати свій коментар до тієї статті та, правдоподібно, довго морочила собі голову, який би то дати заголовок. Вибрала найбільш лагідний, бож у „людовій" Польщі теж цензор над цензором сидить та цензором поганяє, а над усіма ними ще й цензор у совєтській амбасаді в Варшаві. Тимчасом із кожного рядка статті М. Одинця лунає крик розпачу й благальне: — рятуймо Києво-Печерську Лавру? Щоб читачі дійшли до такого висновку, подаємо ту статтю повністю, за текстом у „Нашому Слові".

„Високо над Дніпром горять у проміннях осіннього сонця золоті куполи Києво-Печерського державного заповідника. Цій унікальній пам'ятці сивої давнини вже понад дев'ять століть.. Існуючи протягом століть як історичний релігійний центр, в роки радянської влади лавра стала місцем найцінніших музейних колекцій. Цей історично-кулжтурний комплекс, що займає 28 гектарів, нараховує 100 будинків, з яких 40 — пам'ятки архітектури.

Останнім часом лавру відвідує кожного року понад півтора мільйона чоловік. Велике зацікавлення серед екскурсантів викликають ближчі і дальші печери, в одній з яких, за переказами, похований літописець Нестор, автор „Повісті временних літ". Завжди багато людей в церкві Спаса на Берестові, де похоронений прах засновника Москви князя Юрія Долгорукого. Нескінчений потік екскурсантів в музеях історичних коштовностей, українського народно-декоративного мистецтва, книги і книгодрукування, театрального, музичного і кономистецтва... (скорочення „Нашого Слова").

Надаючи велике значення історико-культурному заповіднику, держава постійно витрачає величезні кошти на ремонт, реставрацію, впорядкування лаври. Тільки за останні три роки проведено великі впорядкувальні роботи соборної площі, господарського двора, ближньопечерської вулиці... (скорочення „Н. С.").

Проте станові музейного комплексу, як говорять, залишається побажати багато кращого. Людина, яка попаде на його територію, зустрічається з фактами неуважного ставлення до пам'яток давнини. В значній частині — це результат „діяльности" будівельників. нині тут діє вісім різних організацій. Одні займаються ремонтом реставрацією, другі — впорядкуванням, треті — прокладанням водопроводів і каналізації, четверті — озелененням, п'яті — ремонтом і зміцненням підземних проходів, галерей, і т. д. Працюють вони нескоординовано, а що головне — надзвичайно повільно і не доброякісно. Хрестовоздвиженську церкву відновлюють сім років, галерею від ближніх до дальних печер будують п'ять років. З 1974 р. ніяк не можуть закінчити впорядкування робіт верхньої лаври.

Протягом останніх років схвалювалися різні пляни поліпшення реставраційних робіт у києво-Печерському заповіднику. На жаль, більшість з накреслених заходів залишилася на папері. Було, наприклад, вирішено створити постійну дільницю майстерень Держбуду УРСР з 80-100 людьми. Але ця пропозиція залишилася не виконаною. Майстерні, які мають всього коло 200 чоловік, розкидано по 40 об'єктах міста. У повітрі лишилося й інше важливе рішення — утворення госрозрахункового експлуатаційно-ремонтного відділу, який, перебуваючи у віданні керівництва заповідника, виконував би поточні і капітальні ремонти будівель лаври. Такий відділ створено, але передано його Міністерству Культури УРСР. І тепер він займається найрізноманітнішими справами, маючи до музейного комплексу відношення лише як рядовий підрядчик. Нарешті, проєкти реставрації пам'яток давнини підготовляє декілька організацій. Ця робота розтягується на 2-3 роки. Тому-то і затримується відновлення цих пам'яток. А, як відомо, — пропонувалося створити один відділ з головним архітектором — автором проєкту реставрації заповідника. І ця проблема з вини Держбуду не вирішується.

Серйозні перешкоди для забезпечення тут нормальних умов створюють різноманітні організації, що займають на правах орендарів приміщення лаври. Фабрика театральних реквізитів, підприємство „Укртеамонтаж" з виробничими цехами і майстернями захаращують територію сміттям, перетворюють узбіччя холмів у звалища. В п'яти корпусах розміщений республіканський інститут підвищення кваліфікації працівників культури. Сьогодні йому приділено ще додаткові приміщення. Намагаються закріпитися в заповіднику профілакторій взуттєвої фабрики N1, не хочуть виселитися звідти інститут інфекційних захворювань, кінофакультет театрального інституту, культосвітнє училище та інші. І зовсім дивно веде себе правління Товариства охорони пам'яток історії і культури. Ігноруючи заборону, воно розбудувало приміщення виробничих майстерень.

На території музейного комплексу розміщено гаражі ряду організацій, з шумом і галасом, отруюючи повітря вихлопними газами, їздять легкові і вантажні автомашини. Сама дирекція заповідника будує гаражі впритул до пам'яток архітектури.

Відвідувачі лаври, переходячи від одного до другого музейного будинку, змушені долати не лише копиці виробничого сміття, але й проходити через захаращені подвір'я житлових будинків. Рішення про переселення мешканців з усіх будинків не виконується.

Ціною великих зусиль були звільнені деякі будинки, що оточують „Гостинний двір", їх плянували перетворити в туристську зону. Але Київська міська рада передала будинки іншим організаціям. А приміщення дуже потрібні комплексу для організації нових музеїв, виставок, бож у фондах лаври зберігаються поза увагою сотні тисяч експонатів.

[Продовження буде]

Привіт Української Молоді

Валентинові Морозові

Крайова Управа
Спілки Української Молоді Америки
ЗАКЛИКАЄ
все своє Членство, Юнацтво, Дружинників та Сеньйорів взяти активну участь у

ВСЕНАЦІОНАЛЬНІЙ МАНІФЕСТАЦІЇ

яка відбудеться

в суботу, дня 12-го травня 1979 року, о год. 1:30 по пол.
в Bryant Park, 42-га вул. (між 5 і 6 Авеніями) в Ню Йорку
присвячена зустрічі нескореного Борця Валентина Мороза.
Тож щирим серцем вітаємо Його, Дорогого і несподіваного Гостя з далеких сибірських тайґ.

Крайова Управа
Спілки Української Молоді Америки

Парафія свв. Володимира й Ольги в Чікаґо, Ілл.

запрошує все Громадянство на

ВЕЧІР ПОДЯКИ
на пошану
ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

Неділя, 13-го травня 1979 року
6-та год. веч. — БЛАГОДАРНИЙ МОЛЕБЕНЬ • Год. 7-ма — ПРОГРАМА
Ввесь дохід призначений на Фонд Валентина Мороза.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
136 Друга Авеню, 2-ий поверх
(ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ)

П'ятниця, 11-го травня 1979 року, о год. 7:30 веч.

ВЕЧІР в ПОШАНУ МИСТЦЯ МИХАЙЛА ОСІНЧУКА

(В ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ)
В ПРОГРАМІ:

1. Доповідь .... Проф. ПЕТРО АНДРУСІВ
2. Спомин про Брата .... Д-р РОМАН ОСІНЧУК
3. Показ картин Мистця в оригіналах і прозірках.

Українська Вільна Академія Наук у США
влаштовує

УРОЧИСТУ ПЛЕНАРНУ КОНФЕРЕНЦІЮ

ПРИСВЯЧЕНУ СТОРІЧЧЮ НАРОДЖЕННЯ

СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Голови Директорії Української Народної Республіки.

ПРОГРАМА:

Проф. д-р ВАСИЛЬ ОМЕЛЬЧЕНКО — Відкриття.
Проф. д-р ЯРОСЛАВ БІЛІНСЬКИЙ — Симон Петлюра, як державний муж.
Проф. д-р ТАРАС ГУНЧАК — Симон Петлюра на тлі доби.
ОЛЬГА КИРИЧЕНКО — Читання уривків з писаної спадщини Симона Петлюри.

Конференція відбудеться

в неділю, 13-го травня 1979 року, о 2-ій годині по пол.
в будинку Академії, 206 Захід 100-та вул., Ню Йорк, Н. Й.

Редакція „Нашого Життя" і Об'єднання Українських Письменників „Слово"
запрошують на

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР
ПРИСВЯЧЕНИЙ ПАМ'ЯТІ
ОЛЕНИ ТЕЛІГИ

ДОПОВІДЬ п. н. „Великий мир Олени Теліги" прочитає — **ЮРІЙ СТЕФАНИК**, Едмонтон, Канада.
Читання поезій: **ЛЯРИСА КУКРИЦЬКА і ВОЛОДИМИР ЛИСНЯК.**

Вечір відбудеться

в суботу, 12 травня 1979 р., о год. 5-ій вечора
в домівці СУА, 108 Друга Авеню, Ню Йорк, Н. Й.

•

В неділю, 13-го травня відбудеться повторення доповіді у Філядельфії, Па.,
стараннями Літературно-Мистецького Клюбу і ОУП „Слово".

З НАГОДИ СВЯТА
ПРЕПОДОБНОГО АНТОНІЯ ПЕЧЕРСЬКОГО,
основоположника чернецтва в Русі-Україні

в церкві Преподобного, к. м. Нокс, Індіяна
від 13-го до 20-го травня 1979 року

відбудеться

ВЕЛИКИЙ ВІДПУСТ-ПРОЩА

- Щодня Літургія, о 9-ій год. ранку, Вечірня, о 7-ій год. веч., а також Молебні й Акафісти за здоров'я та Панахиди за спочилих. Сповідь і Св. Причастя.
- В неділю, 20 травня, о 9:30 ранку АРХИЄРЕЙСЬКУ ЛІТУРГІЮ в сослуженні духівництва відслужить Преосвященний Владика ПЕТРО, Єпископ Січеславський, а після Літургії — УРОЧИСТУ ПАНАХИДУ за вічний спокій Головного Отамана СИМОНА ПЕТЛЮРИ в 100-річчя з дня народження.
- Пожертви на манастир Преп. Антонія і на молитви за своїх рідних просимо надсилати на таку адресу: St. Anthony Ukrainian Orthodox Monastery, R.R. 2, Box 259, Knox, Indiana 46534.
- До спільних молитов за Рідну Церкву і ввесь Український Народ на Україні та в розсіянні сердечно запрошуємо Українців Індіяни, Ілліной, Огайо, Мішіґен й інших стейтів.

МАЛА РАДА УАПЦ(Соборноправної) в США

ДОРОГОВКАЗ. Місто Knox, Indiana знаходиться коло гайвею ч. 30 приблизно посередині між Чікаґо, Ілл. і Форд Вейн, Інд. Церква Преп. Антонія знаходиться на перехресті польових доріг 25 N. і 700 E., коло міста Нокс, Інд.

ВИСТАВКА
ВЕСІЛЬНИХ ВІНКІВ, ГОЛОВНИХ УБОРІВ І ГАПТІВ

ІВАННИ МАРАЗ-ПЕТРОВСЬКОЇ

в неділю, 13 травня 1979 р., год. 3-тя по пол.
— відкриття

Виставка триватиме від 13 до 28 травня 1979 р. щоденно від 2-6 год. веч., крім понеділків.

Український Інститут Америки
2 East 79th Street, New York, N.Y. (212) 288-8660

Окружна Управа
Філядельфійської Округи СУА
влаштовує
в суботу, 12 травня 1979 р., о год. 5-ій по пол.
в залі „Тризуб"

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР
ГАННИ ЧЕРІНЬ

Слово про Ганну Черінь виголосить д-р БОГДАН РОМАНЕНЧУК, а твори читатимуть: АВТОРКА та КАТРЯ ОРАНСЬКА, МАРТА КУЗЕМСЬКА, АНДРІЙ МАКСИМОВИЧ і БОГДАН ЧАЙКІВСЬКИЙ.

Після програми відбудеться ЗУСТРІЧ з АВТОРКОЮ при чаю і солодкім.

Рівнож можна буде набути деякі з її книжок

В. МОРОЗ ВІДБУВ...

(Закінчення зі стор. 1)

відноситься до кожного народу. Зате „консументів" цієї свідомости є більше. На його думку навіть лінгвістична асиміляція не знищить української національної свідомости.

Основою українського руху є молодь. Старше покоління жило серед поразок. Молодь їх не знала, це у них — за плечима. Вони взялися обороняти права українського народу й України совєтською аргументацією, тобто аргументацію леґалістичного характеру. Але це лише тактика. У правильність системи, чи в правильність законности ніхто не вірить.

В. Мороз уважає, що еволюція й революція — це два компоненти одного цілого. Революція не є початком, це — дозрівання, яке приходить, коли немає бажаної розв'язки.

Займаючи становище до совєтського суспільно-політичного ладу, В. Мороз ствердив, що в СССР існує комуністичний соціялізм, який, хоч теоретично гарантує всім право на існування, на практиці нищить основи людства і тому цей лад повинен бути знищений.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Українське Спортово-Виховне Товариство „Чорноморська Січ" в Нюарку, Н. Дж.
з великим сумом повідомляє Членів і Прихильників та Українське Громадянство, що дня 30-го квітня 1979 року, несподівано, відійшов у Вічність довголітній член Т-ва, бриджової ланки

бл. п.

ВОЛОДИМИР ГЕНТІШ

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

•

Опечаленій Родині, складаємо вислови глибокого співчуття.

УПРАВА УСВТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ"

З Волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність, 5-го березня 1979 року, по важкій недузі, на 74-му році життя, наш БРАТ І СТРИЙКО

бл. п. проф.

ВОЛОДИМИР МАЦЯК

історик, член европейського УВАН і член Українського Історичного Товариства.

ПОХОРОН відбувся 12-го березня 1979 р., на цвинтарі „Нордфрідгоф" у Мюнхені в Німеччині.

В глибокому смутку:
сестра — СТЕФАНІЯ з Родиною
брати — ІВАН І МЕЧИСЛАВ та ОЛЕСЬ з Родиною
братанниці:
ХРИСТИНА з Родиною
ЛЕСЯ з Родиною
Близька і дальша Родина в Україні, ЗСА і Канаді

Дня 7-го травня 1979 року в Лос Анджелесі, Каліфорнія, після довгої і тяжкої недуги, помер,

артист-маляр св. п.

СЕРГІЙ МАКАРЕНКО

народжений 10-го січня 1904 року на Чернігівщині, Україна.

В глибокому смутку:
дружина — НАДІЯ МАКАРЕНКО, СОМКО
син — МИКОЛА

Ділимося сумною вісткою з Пластовим Братством та цілою Українською Громадою, що з Волі Всевишнього, 30-го квітня 1979 року відійшов у Вічність

св. п. пластун сеніор

ЮЛІЯН РЕВАЙ

Прем'єр Уряду Карпатської України, визначний пластовий діяч, провідник Срібної Землі, член І. Куреня УПС ім. О. і С. Тисовських

•

Опечаленій Родині, складаємо вислови найглибшого співчуття

Крайова Пластова Старшина
і Крайова Пластова Рада

Мілена Рудницька
Невидимі Стигмати

Книжка у твердій темно-бронзовій обгортці із золотими буквами. 552 сторінки із фотографічною документацією.
Ціна 15.00 долярів.

SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку

У глибокому смутку повідомляємо Родину і Знайомих, що 1-го травня 1979 року, на 85-му році життя, упокоївся в Бозі, наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО І ДІДО

бл. п. інж. ВОЛОДИМИР СТЕФАНОВИЧ

член українських комбатантів, нар. 21-го липня 1893 р. на Волині, Україна.

ПОХОРОН відбувся 3-го травня 1979 р. з української православної катедри св. Володимира у Чікаґо, Ілл. на цвинтар у Елмвуд.

Горем прибиті:
дружина — ТЕОДОРА
пасербиця — ЛІДІЯ (ВАСИЛЬ) ЗАРИЦЬКА
внук — ЮРІЙ ЗАРИЦЬКИЙ
внучка — ОРИСЯ ЗАРИЦЬКА

Привіт Української Молоді Валентинові Морозові

Пласт — Організація Української Молоді
закликає всіх своїх Членів: Новацтво, Юнацтво, Старше Пластунство і Сеніорат
взяти участь у

МАНІФЕСТАЦІЙНОМУ ПРИВІТАННІ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

в суботу, 12-го травня 1979 р. у Браєнт Парку (42 вул. і 5 Авеню) в Ню Йорку, Н. Й.
Збірка усіх Пластунок і Пластунів в одностроях і з Пластовими знаменами і прапорами о год. 1:15 по пол.

КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Замість квітів на свіжу могилу нашого Дорогого Кузена

бл. п. Професора
ВОЛОДИМИРА ВОВЧКО-КУЛЬЧИЦЬКОГО

на Патріярший Фонд складають по 25.00 дол.:
Роман і Марія ПОГОРЕЦЬКІ, Тарас і Ія ГРИЦАЇ.

•

На Сиротинець у Бразилії складають по 25.00 дол.:
Влодзя і Сурен Тер КАРАПЕТЯН,
Лариса і Адріян ДОЛИНСЬКІ

Окружний Комітет УНСоюзу
Філядельфійської Округи
при співпраці **Відділів 347-го і 331-го в Міллвілл, Н. Дж., 261-го в Вілліямставн, Н. Дж., 231-го в Кемден і 378-го в Вудбайн, Н. Дж.**
влаштовують
в неділю, 24 червня 1979 р., о год. 1 по пол.
на площі і залях УПЦеркви свв. Петра й Павла в Міллвілл, Н. Дж.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

для відзначення

85-ти РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ „БАТЬКА СОЮЗУ"

Програма дня: народні танці, різні розваги та несподіванки, а також ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ.
Головним промовцем під час Ювілею буде **Д-р ІВАН ФЛИС**, *головний предсідник УНС*
Початок свята — година 1-ша по пол.

До участи в ювілейному святі запрошується все Українське Громадянство та Членів-Союзовців усіх довколишніх місцевостей стейтів Ню Джерзі, Пенсильванії, Ню Йорку й Делевар.

ЯК СОНЦЕ В ХМАРІ

(Закінгення зі стор. 2)

Капеля Бандуристів ім. Шевченка в 50-их роках..

й на Далекому Сході та в Середній Азії!.. З листів і переказів чуємо, що там Капеля прибирає легендарного значення. Там вона — як сонце в хмарі, як грім по небу, як мовна-блискавка в небі!.. Цього року Капелі випав подвійний ювілей — 60 років існування та 30 років її діяльности на Заході й осідку та діяльности в Америці, під мистецьким керівництвом композитора й диригента Григорія Китастого!

Урочисті відзначення ювілею відбудуться в невеликому місті Йонгставні, Огайо. Звідси почне Капеля концертову подорож по Америці й Канаді. Подвійний ювілей нашої славної Капелі зобов'язує й громаду, кожного українця подвійно — сприяти влаштуванню концертів на місцях, прийти самому на концерт і приятелів привести, бо це справді наше велике свято.

(М.П.)

ТРУДНОЩІ СОВЄТІВ...

(Закінгення зі стор. 2)

Тепер на черзі турботи Москви у справах Ємена, південного та північного, який межує з Арабією. Тут Америка вступила з допомогою для північного Ємену у співпраці з Арабією. Положення там сьогодні виразне, бож Савдійська Арабія виступила проти мирних договорів Ізраїля з Єгиптом та стала на співпрацю з іншими арабськими країнами, які ведуть кампанію бойкоту проти Єгипту. В цих конфліктах є значна вина ізраїльської політики, яка не хоче рахуватися з фактом, що в 1967 році забрано арабські землі, як результат агресії. Адже ж палестинське питання тим дуже ускладнюється й Америка не раз про те заявляла досить рішуче.

Про повну поразку Москви в Єгипті ми вже не раз писали. У цій країні найбільше виявився совєтський брак зрозуміння психології інших народів. Російська ментальність не дозволяє москвинам зрозуміти настрої та історичні й етнічні наставлення в далеких країнах, але також поборює національне питання серед неросійських народів у Совєтському Союзі, зокрема на Кавказі та в колишньому Туркестані, де зарисувався глибокий конфлікт. Його показником є рішуча відсіч, що дали грузини та вірмени у питаннях рідних мов під час обговорень та затверджень нової конституції СССР. І їхні мови залишилися, як мови державні, що на жаль, не сталося в Україні.

Як прийшло до поразки ідеї „неділимої" Росії, що її пропагували та боролися за неї Денікини-Колчаки, так прийде й до поразки ідеї — „совєтського народу", копії валуївської Росії. Сучасні совєтські програми та пляни будови великої „совєтської культури", фактично московської, зазнають такої ж поразки, як ідеї райху Гітлера.

НОВІ САМВИДАВНІ...

(Закінгення зі стор. 1)

заперечував і обіцяв зробити завваження майорові, а Чорноволові, як компенсацію, дозволив взяти до камери підручник англійської мови. (Порівняй цей епізод з випадком, який мав Зіновій Антонюк в Новосибірській тюрмі в 1979 році).

Кілька днів пізніше наглядач намагався побити Чорновола за те, що він під час прогулянки заклав руки за спину.

Співв'язень по таборі В. Чорновола, М.Х. називав його „правозахисником", говорив, що він — „радянська людина", тому його й „виправляють" (В. Ч. в дружніх стосунках з М.Х. з часів холодного півкарцеру й інш. — 100-днівки з 1977 року, якою вони відзначували Београд). ...Але „правозахисник" В. Чорновіл нізащо не пішов би в райком (просити роботи...) ...очевидно тому йому й приходиться нюхати гнилу картоплю.

Термін „правозахисник" не обов'язково розуміти як „захисник державного права" — законів, а в першу чергу загальнолюдських гуманних норм... Але він вже призвичаївся, хай буде так. Був би рух... Цей рух включає *теж оборону* — домагання такого права людини, як право на національну гідність і на вільну батьківщину.

В. Чорновіл хотів передплатити на цей рік журнал „Кур'єр" (ЮНЕСКО) — іноді вдавалося передплатити навіть до концтабору, — але виявилося, що тепер вже не передплачують — журналу в „передплаті" немає.

Вячеслав Чорновіл серйозно турбується долею свого колишнього співв'язня Василя Овсієнка і долею Йосифа Зісельса. Він з огірченням скаржиться на те, що периферіям приділюють дуже мало уваги (правопорушенням, порушенням прав людини у відношенні до людей, які проживають на периферіях, не приділюється досить уваги, або не надається їм досить гласности, міжнародна громадкість, немов би не звертає на них уваги...)

(Василь Овсієнко відбув чотирорічний термін в таборах суворого режиму за „антирадянську аґітацію та пропаганду". Після звільнення в 1976 році йому дозволили поселитися в селі Леніно, Житомирської области, де над ним встановлено адміністративний нагляд. При кінці 1978 року (листопад-грудень) проти нього відкрили нову „справу" на підставі підробленого звинувачення — „спротив властям". 7 лютого суд засудив його на 3 роки таборів суворого режиму. Овсієнка переслідують за те, що він після звільнення „не став на шлях виправлення", але підтримував дружні зв'язки з деякими відомими учасниками правозахисного руху на Україні...)

(Йосиф Зісельс, з професії фізик, працював інженером в Чернівцях; арештований 8 грудня 1978 року, обвинувачується в розповсюджуванні свідомо брехливих відомостей, які паплюжать радянський державний і суспільний лад". Під сучасну пору перебуває під слідством.

І. Зісельса переслідують за те, що виявляв співчуття до несправедливо репресованих. Він писав листи, іноді брав участь у несенню матеріяльної допомоги в'язням сумління в тюрмах, таборах, психіятричних лікарнях, на засланні; допомагав обороняти свої права баптистам; підпис І. Зісельса є під багатьома колективними правозахисними зверненнями, заявами і т.п.)

В. Чорновіл з нетерпінням чекає коли комісія перевірить Миколу Плахотнюка, який довгі літа перебуває в психіятричній лікарні (за інакодумство). Він характеризує М. Плахотнюка як гідну людину. „І коли вже зрозуміють, що скінчити з психушками в їх інтересі, вони більше компромітуючі ніж концтабори і тюрми..." каже В. Чорновіл.

...Відомо, що В. Чорновіл дружив (у таборі) з в'язнями різних національностей — а властиво: незалежно від їх національностей... Дружив з вірменами. „Я, Василь (Стус) і Іра (Калинець) і ще дехто заявили себе членами-симпатиками їх партії (Національна об'єднана партія Вірменії — В.Л.), яка видвигнула конституційну мету — боротися за референдум. Тепер я приголомшений і пригнічений тим, що трапилося з Степаном Затикяном (це зять Айрикяна, з яким я був у дуже дружніх стосунках)... Якщо це не провокація з невинними жертвами (все можливо в цьому кращому з усіх світів...) то... болісно і важко..." — каже В. Чорновіл.

У квітні Вячеслав повинен отримати відпустку. Справи у нього вдома (на Україні) скрутні: мати мала два виливи крови в мозку; батько важко хворий; хворіє сестра; самому треба було б показатися лікарям, трохи підлікуватися (там, де Чорновіл на засланні — немає ніяких засобів терапії — УВЧ, електрофорез і т.п., які існують навіть в таборах). Але, відомі випадки, коли власті ставлять перешкоди політичним засланцям виїхати на час відпустки зі заслання (на батьківщину, до родини), хоч це є передбачене законом (виправно-трудове законодавство). „Буду завзято боротися за виїзд" — каже В. Чорновіл.

У випадку Вячеслава Чорновола, подібно, як це переважно буває і з іншими політичними засланцями, всіх їх лучить спільна ознака: страшний етап, невідповідна до професії робота (і стану здоров'я), різні утиски, які переходять (навіть) рамки закону...

М. Ланда
Лютий-березень 1979

Примітка. В. Чорновіл звертався до Головного управління виправно-трудових установ з проханням перевести його для відбуття заслання в інше місце (мотивуючи це, зокрема, станом здоров'я). Відповіді йому не дали."

Інж. Богдан Мак очолив ТУІА, Відд. Ню Джерзі

Інж. Богдан Мак, відомий союзовий діяч, очолив Т-во Українських Інженерів, Відділ Ню Джерзі.

Новообраний голова, інж. Богдан Мак, походить із покоління, яке активно і жертвенно боролося за волю свого народу під час Другої світової війни. По закінченні середньої школи в Чорткові, в 1943 році, Богдан Мак вступає до Першої Старшинської Школи ОУН, згодом переіменованої на Школу УПА, в Карпатах, що її по шістьох місяцях кінчає зі ступенем хорунжого. Відтак був поручником при штабі УПА Захід до 1948 року. Після студій у Німеччині та Америці здобуває диплом магістра інженерії і магістра бизнесової адміністрації. Був викладачем у Маямському університеті, сім літ працював в Департаменті Оборони як спеціяліст ракетної зброї, був віцепрезидентом продукції і головним інженером у „Веліст Метал Компані", а від 1976 року працює як індустріяльний консультант. Інж. Богдан Мак є автором багатьох технічних праць. Належить до технічних товариств і є визначним громадським і політичним діячем в Америці. Він є членом Головної Управи Т-ва Українських Інженерів Америки, є членом Головної Управи колишніх Вояків УПА, є головою Окружного Комітету УНС, є членом багатьох інших управ — громадських та політичних товариств і активним в громадському житті на терені Ню Йорку-Ню Джерзі.

На Звичайних Загальних Зборах Товариства Інженерів, які відбулися 7-го квітня 1979-го року, до Управи, крім інж. Мака, увійшли ще такі інженери: — інж. Дамян Кордуба і інж. Роман Запутович — заступники голови, інж. Ярослав Бігун — фінансовий референт, інж. Маріян Волуйчук — секретар, інж. Богдан Чайківський та інж. Зенон Салевич — члени Управи; Контрольна комісія: інженери: Степан Косоноцький, Юрій Хухра, Дмитро Демидюк; Товариський суд: інженери: Тарас Дурбак, Богдан Котис, Михайло Тарапацький; Номінаційна комісія: інженери: Григорій Кузьма, Леонід Старух, Мирон Гнатейко.

Шостий „Спортивно-Вишкільний Табір" на добрій дорозі

Уже шостий рік підряд Організаційний комітет Загону „Червона Калина" та інших пластових куренів, на чолі з пл. сен. Ю. Струтинським, приготовляються до переведення „Спортивно-Вишкільного табору", який відбудеться на Пластовій Оселі „Вовча Тропа" від 28-го липня до 1-го серпня ц. р. з метою дати учасникам табору пожиточне і приємне пережиття, та пропаґувати плекання спорту, головно легкоатлетики, між пластовою молоддю.

Завдання не легке, зваживши вимоги батьків і сподівання та надії учасників з різноманітними індивідуальними ціхами характеру. Не легке, хоч би і тому, що під цю пору немає у нас висококваліфікованих, фахових інструкторів.

Одначе, досвід у розв'язанні психологічного відношення між учасниками табору, а Булавою допоможе розвинути якнайкраще такі позитивні вартості характеру, як: співпраця, спроможність вперто йти до цілі, респект для інших, а також свобідно нав'язуючи до пластової присяги, „приймати труд і невдачі, як завдання тяжкої ігри".

Виконавши те завдання, праця Організаційного комітету і Булави табору матиме величезний вплив на дальший розвій душі й тіла молодої людини.

Організатори, покликали вдруге на команданта табору пл. сен. А. Маєвського, праця якого у минулому році втішалася признанням батьків та беззастережним довір'ям і співпрацею учасників табору.

Маємо запевнення від трьох прибулих з України фахових інструкторів включитись у ряди Булави табору.

На мою думку, Булава повинна прорідити переладовану програму, точки якої у минулому ледве чи оправдались, і обмежитись до легкоатлетики, плавання, відбиванки і кошівки. Зате частіше треба було б впровадити елемент змагу навіть у щоденних вправах. Із досвідом у спортовому змазі і програмою, яка нагадувала б змаг, можемо очікувати розвою побажаної спортової поведінки. Чому ж не приготовити учасників табору до цього, чого від них очікуємо?

Я певен, що Крайова Пластова Старшина, яка усе розуміла вагу позитивного підходу до спорту, у цьому році, який повинен бути під кличем „у здоровому тілі — здорова душа", допоможе морально і матеріяльно перевести табір на високому рівні.

Лев Штинда